

Балабаш О.С.

аспірант

Кузнецова І.О.

доктор економічних наук, професор

Одеський національний економічний університет

РОЗВИТОК БІЗНЕС-СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

В складних і динамічних реаліях сучасного бізнес-середовища нашої країни одні підприємства зберігають свої позиції на ринку, а інші стають аутсайдерами і, зрештою, припиняють своє існування. Від ступеня готовності бізнесу до змін на ринку і здатності адаптуватися до них, залежить майбутнє компанії.

Постійно зростаючі конкурентні вимоги до товарів і послуг є реалією сучасного бізнес-простору і результатом насичення ринків та росту дефіциту ресурсів. Щоб в таких динамічних і суворих умовах мати майбутнє, компанія повинна володіти відмінною характеристикою, здібністю, яка дозволить зберегти «споживача» і примножити прибуток як сьогодні, так і в майбутньому.

Олійно-жирова галузь є провідною ланкою національної економіки, тому її дослідження є надзвичайно актуальними.

Аналізуючи насиченість олійно-жирового ринку можна відзначити: станом на кінець 2009 року налічується близько 30 крупних олійно-жирових комбінатів і заводів, а також понад 400 цехів. Внаслідок високої концентрації галузі, на 10-ти найбільших комбінатах виробляється 65 % від усього обсягу олії в країні. Укрупненість галузі в останні роки поступово зростає. Провідні позиції на ринку посідають компанії «Каргілл», холдинг «Кернел Груп», компанія «Bunge Україна», холдинг «Зерноторгова компанія Олсідз Україна», а також ЗАТ Пологівський ОЕЗ та ЗАТ Запорізький ОЖК. Протягом 2010 року до власності Кернел Груп перейшли «Кіровоград Олія» та «Українська Чорноморська Індустрія». Дніпропетровський олійно-екстракційний завод знаходиться у власності «Bunge Україна».

Великий вплив на маркетингову стратегію підприємств даної галузі має політика Уряду країни. Так, введення експортного мита дозволило збільшити внутрішнє споживання насіння соняшнику станом на 2010/2011 МР у порівнянні з 1998/1999 МР на 33%. Дане рішення виявилось одним із основних факторів, що дозволило олійно-жировій галузі зайняти лідируючі позиції серед галузей АПК України.

Продукція олійно-жирової галузі є, в більшості своїй, масового споживання, тому головними критеріями досягнення високих обсягів попиту і його стабільності є якість та доступність товару. Досягнення зазначених критеріїв конкурентоздатності товару, на нашу думку, можливе за рахунок технічного переоснащення підприємств галузі. Але, досі проблемними залишаються технічний стан виробничих потужностей і оптимізація продуктивності виробництва. Існує надлишок виробничих потужностей, що пов'язано в першу чергу, з сезонністю виробництва сировини для олійно-жирових підприємств. Сьогодні в Україні працює 20 олійно-екстракційних ліній (загальною продуктивністю 3 млн. т на рік переробки насіння соняшнику), з яких 12 ліній експлуатується близько 40 років (57 %), 7 ліній (33 %) від 15 до 30 років, до 5 років – 1 лінія (10 %). Значна частина виробничих потужностей потребує переоснащення і модернізації, що в свою чергу, вплине на підвищення продуктивності виробництва в галузі.

Тобто, на сьогодні, можна виділити ряд проблем, вирішення яких є надзвичайно важливим для успішності функціонування, розвитку і прибутковості діяльності підприємств олійно-жирової галузі.

Вирішення даних проблем у комплексі можливе за рахунок підвищення рівня бізнес-стійкості підприємств олійно-жирової галузі України.

Бізнес-стійкість – це такий стан господарюючого суб'єкта, при якому за рахунок стабільності фінансового положення, безперервності виробничого процесу і винятковості конкурентних переваг на ринку забезпечується надійність функціонування та висока дохідність діяльності.

Розглядаючи теоретичну основу бізнес-стійкості підприємства можна виділити наступні її базові складові: конкурентна стійкість, фінансова стійкість, процесна стійкість.

Конкурентна стійкість, на нашу думку, є важливою умовою досягнення загальної бізнес-стійкості підприємства. Щодо проблеми технічного переоснащення, хотілося б наголосити на важливості забезпечення процесної стійкості на підприємствах галузі.

Під процесною стійкістю слід розуміти систему, що забезпечує неперервність бізнес-операції в різних умовах, стабільність якості продукції, її відповідність галузевим та технічним нормативам, здатність підприємства відновити виробництво після несприятливих надзвичайних ситуацій.

Олійно-жирова галузь є провідною ланкою АПК України. В останні роки наша країна займає лідируючі позиції в світі по експорту соняшникової олії. Але поряд із цим мають місце ряд нагальних проблем, пов'язаних з технічним переоснащенням підприємств, оптимізацією продуктивності виробництва, посиленню конкурентної боротьби на ринку галузі, тощо. Вирішення даних проблем у комплексі можливе за рахунок підвищення рівня бізнес-стійкості підприємств олійно-жирової галузі України.

Література

1. Дзюблюк О.В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія / О.В. Дзюблюк, Р.В. Михайлюк. – Тернопіль: 2009. – 316 с.;
2. Масленченков Ю. С. Финансовый менеджмент в коммерческом банке: технология финансового менеджмента клиента / Ю. С. Масленченков. – М.: Перспектива. 1997. – 214 с.